

NORRINGEN

2024

KAMRATFÖRENINGEN NORRA SKÅNINGAR

Medlemsblad 3-4

REDAKTION:
Bertil Håkanson (red), övriga styrelsen.

ISBN 978-91-977910-2-1

Åhus Tryckeri 2024

2024 – året när det äntligen hände

Det som jag har hoppats på under i storleksordningen 50 år och verkat för i all enkelhet på min låga nivå har blivit verklighet. Sverige blev den 7 mars äntligen fullvärdig medlem i försvarsalliansen NATO och allierad med 31 andra länder med huvudsakligen samma grundinställning. Tyvärr är bakgrunden hemsk, dvs Rysslands anfall mot Ukraina. Mer om Ukraina lite längre ner. Men, det var tydligen något så allvarligt och påtagligt som måste inträffa innan Peter Hultqvist vaknade till (enligt hans egen utsago måndagen 11 april 2022 kl 08.15) och insåg den verklighet som varit så tydlig för så många andra under så många år. Ryssland har visat sitt rätta ansikte som vi kan känna igen från Sovjettiden och Kalla kriget. De är inte en fredslängtande granne som vi kan lita på. Tänk om Peter Hultqvist & co hade varit betydligt vaknare långt tidigare. Om Sverige hade gått med i NATO för ett kvarts sekel sedan hade vår situation med återuppbyggnaden av totalförsvaret varit i ett betydligt bättre läge. Tyvärr har den totala naiviteten kostat och kommer att kosta Sverige otroliga summor. Förhoppningsvis bara i pengar och inget värre än så.

Världspolitiken har inte förbättrats i Mellan Östern heller. Hamas attack mot Israel den 7 oktober i fjor har utvecklats mer än vad som nog många trodde och kanske hoppades på. Men att inte ana att Hizbollah givetvis skulle ta chansen att skapa ett två-frontskrig var lite väl optimistiskt. Israel bommade uppenbarligen, de åtminstone efteråt så tydliga, signalerna om att något var på gång i Gaza. Men i gengäld hade de sedan lång tid tillbaka förberett sig mot Hizbollah. Attacken med de preparerade personsökarna och mobiltelefonerna visar tydligt på långa och mycket sofistikerade förberedelser. Även om attacken genomfördes lite tidigare än vad som ursprungligen var planen. Attacken i Teheran i somras mot Hamas-ledaren Ismail Haniyeh var också ett resultat av noggranna israeliska förberedelser.

Sverige har nu en minister för civilt försvar, Carl-Oskar Bohlin, som pratar klartext. Det är en välgärning för att få den halvsovande 'fredsskadade' befolkningen i Konungariket att vakna till. Både som enskilda medborgare och som privata eller offentliga tjänstemän på alla nivåer. Nu är det hög tid att tänka till och agera med säkerheten och uthålligheten framför ögonen. Ingen kan göra allt men alla kan bidra med något, både för sig själv och de närmaste och i sitt arbete. Sverige måste nu bit för bit återuppbygga allt det som behövs för att få ett återigen fungerande totalförsvaret med lång uthållighet. Det krävs många åtgärder. Allt ifrån stora infrastruktursatsningar på vägar och järnvägar samt inte minst på energiförsörjningen med system som kan leverera tillräckligt med energi och effekt 24/7. Kärnkraften måste byggas ut kraftigt då sol- och vindkraften inte klarar den uppgiften. I det något mindre perspektivet måste den enskilde bli en "prepper" och se till att ha sparat i skafferiet och matkällaren för att klara av en tids försämrade försörjning eller till och med en längre avspärning.

Utnämningen av genmj Mikael Frisell som ny GD för MSB, efter nyår 'Myndigheten för civilt försvar' (MCF), gjorde inte saken sämre. Att regeringen dessutom aktivt sökt efter en officer som den mest lämpade för jobbet att 'samordna genom befäl' glädde mig ännu mer. Vi såg

redan under pandemin att militär personal behövdes på många ställen för att snabbt hjälpa till att styra upp verksamheten. Det är ett mycket gott betyg för Försvarsmakten i allmänhet och officerskåren i synnerhet.

Kontentan är att den förberedde, på det oväntade och/eller oönskade, klarar sig bättre och att den som vill ha fred dessvärre måste förbereda sig för krig.

Kamratföreningen är medlem i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR). Under början av året var det en fnurra på tråden mellan Försvarsmakten och SMKR, men den har nyligen retts ut och samarbetet fortsätter. Jag tycker att SMKR, med i storleksordningen 150 medlemsföreningar, kan spela en liten men kanske inte oväsentlig roll i uppbyggnaden av totalförsvaret. All den erfarenhet som finns bland medlemmarna från ett system som nu ska återuppbyggas borde kunna komma till nytta. Ska SMKR utvecklas till en frivillig försvarsorganisation tillsammans med de andra 18 – varför inte?

På temat 'Ingen kan göra allt – men alla kan göra lite' fick jag via bekanta utanför Norrtälje möjligheten att rent praktiskt få stödja Ukraina. Arrangör var 'Norrtäljehjälpen' som samlar in allt möjligt och inte minst fordon för transporterna. Vi var sex stycken som ställde upp, Bosse & Helen N, Mats & Eva G, James P samt undertecknad. De fyra sistnämnda också är medlemmar i Sankt Lazarusorden vars svenska gren har bidragit till verksamheten.

Måndagen 7 oktober startade en liten konvoj på sex bilar och ett släp en resa till Ukraina. Konvojen var fullastad med ett antal reservhjul, en större motor, ett stort antal motorsågar, några små elverk, en påse begagnade mobiltelefoner, djurfoder mm. Vi körde till Nynäshamn och tog färjan till Gdansk för att vid lunchtid på tisdagen köra via Warszawa till Lublin. På onsdagen fortsatte vi till ukrainska gränsen öster om Hrubieszow. Där möttes vi av våra ukrainska kontaktpersoner, Lyudmila B och Karina Z, som skulle hjälpa oss med gränspassagen. Fordonen skulle först och främst byta identitet och sedan behövdes en del förklaringar vid tullpassagerna. Vi blev stående i kö i nästan 8 timmar trots att den inte var speciellt lång, bara 150–200 meter. Men polackerna hade inte bråttom. Vi kom fram till vårt mål i Volodymyr i Volyn oblast först vid kl 02.00 efter en resa på 2 ½ dygn med 18 timmars färjeresor och drygt 80 mil körning. Där hade Lyudmilas man, Sasha, förberett en rejäl middag med bland annat en hemkryddad whisky(!) som måltidsdryck. Vi blev mycket väl mottagna och det var fullt klart att alla grejerna kommer till nytta. Fordonen och många av de övriga prylarna var redan predestinerade till olika militära enheter, bland annat för hantering av drönare.

Vi hade lite strul under körningen med James (engelsman, men bosatt i Toronto) bil som behagade stanna ett antal gånger. Första gången var redan i mittfilen i Årstatunneln i Stockholm. Det blev lite strul i trafiken och jag fick bogsera honom till McDonalds i Årsta. Men tre timmar senare hade 'Norrtäljehjälpen' hunnit dit med en likadan bil på släp och bytt några delar så att vi kunde rulla vidare. Nästa ofrivilliga stopp blev i en liten by utanför Warszawa. Där lyckades vi få hjälp av en polsk mekaniker som dessutom skänkte oss ett bättre verktyg så det blev lite lättare vid de kommande stoppen.

Vi gjorde en "turistutflykt" till Lutsck som är huvudorten i Volyn oblast. Där levererade vi först djurfodret till ett uppsamlingsställe för husdjur. Sedan besökte vi det gamla slottet Lubart från 1300-talet. Skolbarnen på besök där tränade bågskytte mot en bild på Putin. En klockren träff i Putins vänstra öga drog ned rungande applåder och jubel. Vi bidrog starkt till dem!

Deras närhet till krigets grymma verklighet blev mycket påtaglig då Karina ringde via Facetime till sin make, Andriy, vid fronten i Zaporizjzja oblast. Likaså när Lyudmila berättade om att hon i krigets början hade stått i deras köksfönster och sett när missilerna passerade över Volodymyr. Samtidigt måste det dagliga livet gå vidare. Lyudmilas och Sashas son, Misha fyllde 12 år på fredagen och vi var med och sjöng för honom på morgonen och presenter delades ut. Vi fick som tack var sin ukrainsk flagga som Lyudmilas systerdotter Sonja hade dekorerat med våra respektive namn, en blomsterkrans och ett 'Thank you for supporting Ukraine'. Det kändes lite surrealistiskt att vara där och få en liten inblick i deras vardag i ett land under brinnande krig. Dessutom i ett land som inte ligger speciellt långt ifrån oss.

När vi passerade tillbaka över gränsen på fredagen kunde vi notera att vi hade valt en bättre gränspassage på nedresan trots 8-timmarskön. Kön av långtradare på den polska sidan var cirka 13 km(!) lång. När jag senare på kvällen i Warszawa just hade somnat gick flyglarmet igen i appen i min mobil. Det gällde Volyn oblast som vi lämnat på förmiddagen! Då fick man sig återigen en tankeställare.

Detta blev mer personligt skrivet än vad som jag brukar uttrycka här och vad jag tänkte från början. Men resan till Ukraina berörde mig så mycket att jag ville dela med mig av den. Jag kan inte heller utesluta att det blir ytterligare någon resa för min egen del. Några bekanta har dessutom redan flaggat upp att de vill delta. Det kallar jag ÄRA, SKYLDIGHET och VILJA! Ukrainas behov är närmast oändliga så stödet från såväl EU- och NATO-länderna i stort som enskilda i smått måste fortsätta och till och med utökas då Ukraina inte får förlora. För vad som i så fall kan hända därefter vill jag inte ens spekulera i just nu.

Året som jag beskrivit ovan har varit mörkt i det stora perspektivet. Men har det varit tack och lov ganska positivt för Norringarna, åtminstone enligt min uppfattning. Verksamheten har rullat på i de normala gängorna med det trevliga tillägget att vi har genomfört en högtidsmiddag "i von Döbelns anda". Tyvärr var vi lite färre som deltog än vad som jag hade hoppats på. Men vi siktar på motsvarande på Döbelnsdagen lördagen 13 september 2025, så skriv in det i almanackan redan nu! Jag skulle gärna se att den nygamla traditionen kan fortsätta ett antal år till. Vi får se!

Från oss alla i styrelsen till er alla i kamratföreningen säger jag återigen

God Jul och ett Gott Slut

som jag hoppas att vi kan fira i fred och frihet tillsammans med våra nära och kära under vår devis

Ära, Skyldighet och Vilja!

Må 2025 och kommande år bli ljusare.

Er tillgivne ordförande Jerker Westdahl

IN MEMORIAM

Följande medlemmar har avlidit:

Tommy Lilja	Hässleholm
Erik Nilsson	Yngsjö (2021)
Erik Rittbo	Kristianstad
Stig Björk	Perstorp
Marianne Andersson	Kristianstad
Yvonne Nilsson	Åhus
Lars Sallrot	Ängelholm
Sven-Erik Engdahl	Ödåkra (2019)
Gert Persson	Onsala (2019)
Birgit Almén	Kalmar
Birgit Nilsson	Åstorp
Bodil Björk	Perstorp
Jan Stoltenberg	Örkelljunga
Paul Palle Jönsson	Kristianstad
Per-Olof Hallqvist	Lund
Christina Engström	Åhus
Boo Nelson	Åhus
Thore Grahn	Kristianstad
Göra Åhäll	Vadstena
Ingmar Björnsson	Täby
Gert Larsson	Ängelholm (2023)
Ing-Britt Persson	Broby (2022)
Bertil Svensson	Fjälkinge
Sven Giselsson	Ronneby
Göran Holming	Falsterbo
Anita Olsson	Kristianstad
Bertil Larsson	Fjälkinge
Bengt Kempe	Kristianstad

*Frid över det ljusa minnet
av kamraterna*

Norringeåret som har gått

Kungl. Slottet 30 november 2023

Härmed får Jag meddela att Jag beslutat att
ur fonden tilldela Eder ett anslag å

30 000 kronor

såsom tryckningsbidrag till bok om Norra skånska regementets kaserner.

A-2023-017

Det är med tacksamhet vi här redovisar Konungens beslut om tryckningsbidrag
till boken om Norra skånska regementets kaserner!

Det anlände efter det att boken var tryckt.

Julmötet den 14 december 2023

Julmötet var som vanligt välbesökt med 41 Norringar. Vid samlingen och minglet före julmåltiden avnjöts bland annat en mugg glögg. Sedan följde både kall och varm julmat och även Tomten kom på besök.

Paret Gull-Marie Adméus och Stellan Hellberg bånar lite inför måltiden tillsammans med Christer Jönsson.

Nisse Göransson och Per Ekelund återupplevde gamla minnen.

Jerker hade turen att få Erna Arhag till bordet.

Tomten kom med ett lotteri och vår ordförande drog högsta vinsten.

Årsmöte

Årsmötet genomfördes under ledning av ordförande Jerker Westdahl den 6 april på Mässen, Stora Kronohuset.

Innan mötesförhandlingarna inleddes var det trevlig samvaro som gällde.

Här paret Ingrid och Bertil Kleberg tillsammans med Margareta Steén Waernulf.

Hedersordförande Roland Appelqvist tillsammans med Peter Ranvert och Göran Arlefalk

Efter att förhandlingarna avslutats på bästa sätt honorerades följande personer:

Jonny Oddstig tilldelades Kamratföreningens Hedersnål för långvarig tjänst som en av föreningens revisorer.

Peter Ranvert tilldelades Svenska Militära Kamratföreningars Riksförbunds Silvermedalj för hans arbete med boken Kasernerna på Näsby.

Claes-Göran och Marianne Andersson tilldelades Svenska Militära Kamratföreningars Riksförbunds Hederssköld med inskriptionen: "Claes-Göran och Marianne Andersson för gott kamratskap och ovärderliga insatser under mycket lång tid"

Veterandagen

Den 29 maj är en allmän flaggdag för landets Veteraner och denna uppmärksammades i vanlig ordning vid stenen i Tivoliparken. Arrangörer var detta år Reservofficerarna i Norra Skåne.

Södra delen av Tivoliparken. Väl värd ett besök.

Tillsyn av regementets minnesstenar runt Ljunghed

Denna tillsyn gjordes den 21 augusti och redovisas i Christer Jönsson artikel Stenkoll.

Döbelnsdagen den 13 september

En gammal tradition som Kamratföreningen har är att samlas vid regementets grav (som nu är en kulturgrav) på Östra begravningsplatsen för att minnas regementets första chef.

Vädrets gudar var med oss ännu en gång!

Sedvanlig nerläggning av en blomsteruppställning i regementets färger. Fanbärare för dagen var Tommy Stjernqvist och Lars Johansson.

En tyst minut hölls för de medlemmar som lämnat oss sedan förra Döbelnsdagen.

Höstmöte i Döbelns anda den 14 september

Detta möte brukar infall i mitten av oktober på en torsdag. I år provades ett nytt format, att genomföra mötet i anslutning till Döbelnsdagen och på en lördag. Tyvärr föll det inte så väl ut då antalet medverkande endast uppgick till 26 personer. Vi som var där fick höra ett mycket intressant föredrag om Döbeln som hölls av Döbelnförbundets ordförande Elisabeth Goldstein.

Kvällen inleddes med trevlig samvaro och ett glas porlande vin. På bilden från vänster Wendisternas ordförande Rolf Ohrlander, inbjudna gästerna Elisabeth och Michael Goldstein samt Cecilia Westdahl.

Stenkoll

Efterföljande glimtar härför sig till onsdagen den 21 augusti 2024.

Jag sitter i min bil utanför f.d Flottiljvakten F 5, Krigsflygskolan, i Ljungbyhed. Det är strax före kl 1100 och jag har, precis som de tidigare tjänstgörande Flottiljpoliserna/Vaktcheferna, stenkoll!

Det passerar regelbundet fordon, av olika slag, in och ut från det numera Annehems Fastighets AB:s industriparksområde. Annehem är ett företag inom PEAB koncernen som köpt och tagit över det tidigare flottiljområdet med mark, byggnader och diverse andra faciliteter. Bredvid min bil har jag en informationstavla som beskriver den mångfald av företag och andra verksamheter samt de aktiviteter som förekommer inom området.

Det jag väntar på är arbetsgruppen som har till tradition att årligen träffas för att ha koll på vårt tidigare gemensamma regemente P 6:s minnesstenar och traditioner i området. Gruppen består av C-G Andersson, Bertil Håkanson, Jan Appelqvist, Kalle Karlsson och undertecknad. Vi har alltså "Stenkoll".

Dom kommer i Bertils bil på exakt avtalad tid. Tyvärr är Kalle Karlsson av hälsoskäl förhindrad att delta vid dagens möte, men dom följer efter min bil och vi förflyttar oss in på området, förbi den tidigare värnpliktsmatsalen och fram till vänster mot det fortfarande benämnda Infanterilägre. Det är stora röda barackliknande byggnaderna med den centralt belägna Klockbaracken. Den som har en stor klocka med synbar urtavla monterad på taket. Hitom den byggnaden finns vårt regementes stora minnessten med texten

"Kungl. Norra Skånska Infanteriregementets mötesplats 1811-1923".

Med anledning av att bilturen från Kristianstad kräver en liten paus och att vädret är lite gråmulet går vi in i den tidigare Underofficersmässen, numera benämnd Fanjunkaren, som disponeras av F 5 Kamratförening. Där inmundigas en "11-tår" med tilltugg. Sedvanligt samtal startar, väder vind, nuvarande personligt engagemang med olika aktiviteter men framför allt Kamratföreningssnack och gamla regementsminnen. Dessa är många och minnesvärda. Tiden går fort, men vi gör upp en plan för hur vi skall uppnå vårt mål för genomförandet av dagens uppgift, koll av minnesstenar – Stenkoll.

Vår plan blir följande: Först promenad till Minnesstenen vid Klockbaracken, därefter bilfärd till Minnesstenen vid Bonnarp, belägen vid Ljungbyheds flygklubb:

Texten på stenen är *"Fältflygare Tor Johnstone och Fänrik Ragn. Ragnarsson vid Kungl Norra sk. Inf regementet stupade här den 8 sept 1918. Regementskamraterna reste stenen"*.

Artikelförfattare – Christer Jönsson.

Därefter avser vi inta en lunch på det anrika Spångens Gästgivargård. Vi serveras en välsmakande "Dagens", vilken bjuds i Kamratföreningens namn men sponsras av C-G. Färden kommer sedan att fortsätta till Riseberga kyrkogård för att besöka gravplatsen för de två gravstenarna som regementet har en muntlig överenskommelse med bl.a, den Italienska ambassaden, om att följa upp. De två gravstenarna har text på såväl Italienska som Engelska som berättar om de respektive lands soldater som avled på Ljungbyheds Krigsfängelägers sjukkvarter vid slutet av första världskriget.

Engelska graven i Riseberga.

Planen utföll till belåtenhet och vi bestämde att göra så.

Under transporten informerade vi också varandra om övriga minnesstenar som finns i regionen.

- Inom f.d. flottiljområdet: K 5, K6, F 5 och Harley Davidsson mötet. Vi nämnde också att det planeras för att sätta upp en Veteranminnessten i anslutning till f.d. Kanslihusbyggnaden.
- I Bonnarp: K 7 samt Begravningsplatsen för de 33 Innebrända Kavallerihästarna.
- På och vid Riseberga kyrkogård: Tidigare nämnda soldatgravstenar, gravstenen i form av en obelisk, efter Greve, Riddare och Kommendör av Svärdsorden, fältmarskalk, politiker och Sveriges siste generalguvernör i Skåne, Johan Christoffer Toll. Vi nämnde också minnesstenen efter "bygdens son" den vid Världsutställningen i Paris, 1889, medaljerade konstnären Nils Forsberg.

Minnesstenen över de 33 innebrände kavallerihästarna flankerade av C-G Andersson och Jan Appelqvist.

Stenkollen utföll till allas belåtenhet, eftersom såväl stenar som närområdet där dom är placerade befanns välvårdat och representativt. Detta föranledde CG att sända ett uppmuntrande mail till ansvariga på Annehem och tackade för att de vårdar området på ett förtjänstfullt sätt.

Efter en trevlig stund avslutade vi vid utgångsplatsen "Fanjunkaren" och begav oss åter till respektive hemort i förhoppning att återses för samma uppdrag om c:a ett år.

Kamratföreningens traditioner skall vidmakthållas och bestå i Georg Carl von Döbelns anda "Ära Skyldighet och Vilja"

Vid pennan och med Kamratföreningshälsningar

Christer Jönsson

Allt skall bort

Av Peter Ranvert

I min ungdoms Kristianstad, på 1950 och 60-talet, var det som i övriga Sverige en rivningshysteri med betonghusens intåg i de gamla centrala delarna. På Östra Boulevarden fanns ett vackert gammalt hus från slutet av 1800-talet, här skulle ett nytt och arkitektoniskt modernt hus i glas och betong stå klart inom några år.

I källaren fanns en herrekipering som ägdes av en jude. Tidsfristen för att lämna lokalerna stod till ett år. Affärsägarens första steg var "Realisation", nästa försäljningsreklam blev "Utförsäljning", tätt följt av "Total utförsäljning". När någon månad återstod av tidsfristen blev det "Allt skall bort"

"Allt skall bort" blev en slogan som återkom senare i min yrkesutövning.

Min tid i det militära inleddes den 4 juni 1968, dessförinnan hade jag varit hemvärnsungdom och fast besluten att bli militär. Jag upplevde Krigsmakten, som den då hette, som en utvecklande arbetsplats både materiellt och personellt. Nu var jag i början av min karriär så någon större insyn i hur det verkligen var, det hade jag inte. Vi blev utrustade med den nyligen anskaffade automatkarbin 4 (Ak 4) och på stridsfältet transporterades och stred vi från pansarbandvagn (PBV) 301. Vi vapentränades på kulspruta m/58, granatgevär m/48, minerade med stridsvagnsminor och truppminor och en för mig stor händelse, jag tog körkort, på kronans bekostnad. Jag var förtidsinskriven och endast 16 år gammal. Tänk er att som

inte ens fyllda 17 år inneha ett körkort för bil, givetvis med restriktionen att intill 18-årsdagen jag endast fick framföra kronans fordon.

För att bli antagen till militärtjänst vid denna låga ålder krävdes målsmans tillstånd, men far ville inte skriva på.

Då blev det nästa instans i beslutskedjan, jag gick till mor. Målsmansintyget blev påskrivet, far som var född 1919, rörläggare, socialdemokrat och kassör i rörläggarfacket kommenterade det med "ja, du blir ju i alla fall inte utsliten". Han fick rätt.

Begränsningar av ammunition på skjutbanor och skjutfält upplevde jag inte. Kompani- och baljonsövningar genomfördes vid grundutbildningsbataljonen, krigsförbandsövningar av pansarbrigadens bataljoner

genomfördes årligen, därutöver övades ett antal lokalförsvarsbataljoner och fristående kompanier. Befälsutbildningar var ständigt återkommande och vid regementets stamskolor utbildades eleverna i militära och civila ämnen.

Stridsvagn 103 även kallad "stridsvagn S" infördes på grannregementena. Något år senare kom pansarbandvagn 302 till vårt regemente.

I början av 1970-talet kom de första ekonomiska indragningarna som jag märkte, vi skulle plötsligt grundutbilda cykelskyttebataljoner, på ett pansarregemente!

Denna degradering till infanterister led vi unga entusiaster av i några utbildningsår.

Tillförsel av ny materiel fortsatte och någon avveckling av gammal genomfördes inte, detta kom att visa sig senare.

Anskaffningar av materiel till armén fortsatte med Infanterikanonvagn 91, haubits 77, bandvagnar, broläggare, bärgningsbandvagnar och två nya terrängbils-generationer mm. Renoveringar och modifieringar genomfördes av stridsvagnar, haubitsar och ombyggnader gjordes av gamla infanterikanonvagnar till pansar- och luftvärnsrobotvagnar.

Vid materielanskaffningen tillfördes ofta en ny och mer sofistikerad ammunition, den gamla behölls.

Efter en 2-årig utbildning vid Försvarets gymnasieskola och en 1-årig vid Arméns kompaniofficersskola i Uppsala återkom jag som fänrik till regementet hösten 1975.

Pansaravdelningen efter examen och fänriksutnämningen 1975. I mitten biträdande avdelningschefen kapten Steisjö P4. Vi var fyra elever från P6.

Kasernerna var då nyrenoverade och garageområdet hade fått nya faciliteter, grundutbildningsbataljonen var en reducerad pansarbataljon, inga cyklister, puh.

Cyklarna fick återgå till förråden.

Jag blev placerad som ställföreträdande plutonchef på pansarskyttekompaniet. På hösten var det krigsförbandsövning med 3:e pansarbataljonen.

De närmaste åren tillbringades på regementet, men kommenderades två

utbildningsår till pansartruppskolan i Skövde och till en truppslagskurs om sex månader, även den i Skövde. En stor händelse för mig var att som regementets representant genomgå en central utbildning på det nya pansarvärnrobotsystemet, TOW. Kursen var uppdelad i två delar med teknisk utbildning i två veckor och en taktisk del på en vecka. Följande år utbildades regementets första robot 55 kompani. Utbildningsåret avslutades med GKÖ.

Vid försvarsutredning 88 stod det klart att ett antal regementen skulle avvecklas. Bakgrunden var de ekonomiska problem som uppkommit inom försvaret under 1970- och 1980-talen. En anledning enligt många var JAS 39 Gripen, även kallad "Gökungen".

De först drabbade regementen som jag minns var Bohusläns regemente i Uddevalla och Kronobergarna i Växjö.

Mellan 1987 och 1991 tjänstgjorde jag på P7/Fo 11:as beredskapsplutoner. Ett antal ammunitions- och mobiliseringsförråd kom vi att kontrollera och bevaka, ovetande om att här vilade ett framtida arbete. Årligen var vi vid ett antal tillfällen grupperade på kobbar och skär i Karlskrona, spejande efter ubåtar och dykare, av dessa såg vi intet.

Riksdagsbeslutet om nedläggningen av P6/Fo 14 togs 1992-06-03. Beslutet var grundat på regeringens försvarsproposition 1991/92:102. Regementet skulle vara avvecklat till den 30 juni 1994. Tidigt hade den personliga planläggningen av en framtida placering efter 1994 startat.

Jag utbildade mig 1991/92 vid Försvarets förvaltningsskola i Östersund med inriktning

materiel. Efter utbildningen blev jag på egen begäran placerad som förrådschef vid Wendes artilleriregemente i N Åsum. När regementet flyttade till Hässleholm följde jag med. Mitt regemente, P6/Fo 14, hade då avvecklats. Såsom nybliven wendist blev befattningen lika som i N Åsum, fredsförrådschef.

Den 1 juni 1997 blev jag efter ansökan placerad vid Södra underhållsregementets stab i Kristianstad med inriktning, materielförsörjning. Befattningen hade jag sökt eftersom det var ett steg upp i karriären och lönekuvertet, avståndet till arbetsplatsen blev också betydligt kortare. Arbetet innebar bland annat ett stort antal besök i materiel- och ammunitionsförråd över hela landet. Då insåg jag, precis som en tidigare statsminister sagt vid sin avgång:

"Det är fullt i ladorna".

Materielförsörjningen inom milo Syd var uppdelad på underhållsregementets fem miloförråd, de lämnade stöd till förbanden inom sitt område. Stödet hade tidigare främst varit inriktat på tillförsel av materiel men nu hade det tillkommit en prioriterad uppgift, avveckling! Minns en slogan från den tiden "Operation Islossning"

Jag blev "placerad tills vidare" vid P7/Fo 11 från den 1 juli 2000 eftersom P2/Fo 14 hade avvecklats, vid P7 blev jag kvar intill min pensionering.

Den 1 april 2004 blev jag ansvarig för avvecklingen inom miloförråd Småland (MFD SMÅ) med placering i Växjö.

Som avvecklingsansvarig vid MFD SMÅ var arbetsuppgifterna högst varierande. Avvecklingsmateriel var omfattande och varierade med materiel från Infanteri-

brigaderna 66 och 77, pansarbrigad 63, ingenjörsmateriel som broar, båtar, maskiner, bilar mm. Miloförrådet hade även övertagit de gamla bergförråden där den mest kvalificerade materielen förvarades. Trängtruppernas etappförband hade mycket stora förråd i de småländska skogarna, främst av ammunition och intendenturmateriel.

Avvecklingen av förband och materiel startade efter ett gammalt konstaterande, "Den Eviga freden" hade inträtt. En repetition av 1925-års Försvarsbeslut som visade sig vid "Återtagande beslutet" 1936 med brist på allt. Då fanns inte tillräckliga förläggningssmöggheter eller utbildare till de 100 000-tals värnpliktiga som undantagits från värnplikt efter 1925-års beslut. Försvarsbeslutet 1942 var ett annat beslut med införande av dubbleringsregemente vid infanteriet och artilleriet. Det sattes upp nya arméfördelningar, dessutom tillkom 3 nya truppslag. Brist på modern materiel blev gränssättande för förbanden.

Berlinmuren, Warszawapaktens och Sovjetunionens fall 1991 var utlösande för ytterligare ett Försvarsbeslut, i 1925-års anda. De socialdemokratiska och borgerliga regeringarna var verkligen på hugget med besparingar/indragningar av förband. I Södra militärområdet försvann från armén:

1992. Kronobergs regemente i Växjö

1994. Norra Skånska regementet i

Kristianstad

1994. Skånska trängregementet/ bataljonen i Hässleholm

1997. Skånska luftvärnsregementet/ kåren i Ystad

2001. Norra Smålands regemente i Eksjö

2001. Skånska Dragonregementet i Hässleholm

2001. Hallands regemente i Halmstad

2001. Wendes artilleriregemente i Hässleholm.

Några år in på 2000-talet blev "Avveckling" det nya ledordet i Försvarsmakten, vi hade varit vana vid ledord som: "Krigsförbandet i centrum", "Allt för Krigsförbanden" och "Mindre men vassare". De vassa tungorna sa som klädhandlaren i Kristianstad: "Allt skall bort".

De tre underhållsregementena avvecklades den siste december 2001 och Försvarsmakten Logistik (FMLOG) upprättades.

På de olika nivåerna, Högkvarteret (HKV), Försvarets Materielverk (FMV) och FMLOG bildades sektioner/avdelningar med särskild inriktning på avveckling.

Själv blev jag placerad vid FMLOG:s Förnödenhetsavvecklingsenhet (Förn AvvE) i Karlstad med placering i Hässleholm. Från nu blev det en samordning med stor effekt.

Styrdokument upprättades där inriktningar fastställdes.

Avvecklingen skulle ske genom något av följande alternativ:

*överlåtelse

*försäljning

*återvinning

*destruktion

Det var restriktioner på viss materiel och all krigsmateriel blev särskilt prövad, avvecklingen skulle ske med miljöhänsyn.

Överlåtelse var en för organisationen effektiv handling. De baltiska staterna hade

efter Sovjetunionens upplösning ansökt om NATO och EU medlemskap och initialt var behovet stort av krigsmateriel eftersom sovjeterna inte lämnat något av värde kvar. Jag var inte inblandad i materielöverföringen till Litauen, som var vår enhets ansvar, tror att det var MFD Väst i Halmstad. Härvid överläts hela förband med all materiel och förråden tömdes, materielen skeppades med båt till Litauen. Ammunitionsleveranserna ansvarade däremot jag för och leveranser från hela Milot anlände till örlogshamnen i Karlskrona där den lastades på marinens fartyg Sleipner för transport till mottagaren. Överlåtelse av materiel skedde även till museer och andra myndigheter inom landet.

En stor del av överskottet bestod av konserver från avvecklade krigsförband. Jag hade under min tid på trupp ätit vetekelex som var tillverkade på tidigt 1960-tal, ärtsoppa från tidigare årtionde äts även den med god aptit. Här sågs en enkel och billig avveckling möjlig genom att skänka dessa konserver med flera till behövande i tredje världen, men där blev det stopp. Tror det var någon inspektion, kanske hälsovårdsinspektionen som hindrade detta. Alternativet var att destruera konservburkarna som miljöfarligt avfall och det var inte billigt. Minns inte hur det blev.

Försäljning var en stor uppgift. Den första stora försäljningen skedde på Bråvalla flygfält. En enorm mängd av fordon var uppställda längs de olika banorna och blandning av maskiner, bandvagnar, lastbilar, personbilar var nästintill oöverskådlig. Det som jag förvånades mest över var de 100

En burk med de goda ärtorna.

Haubits 77 A kopplade till en Terrängbil 40 med samkörningskabel.

Försäljningssumman var hemlig, tror att det var ett engelskt företag som var köpare. Försäljningsintäkten gick inte till FM.

Återvinning skedde ofta i samband med destruktion. Vid Gotthards i Vislanda destruerades stridsvagn 103, bärgnings- och brobandvagnar, ett antal PBV 302 där vapenhuvarna användes till den då nya pansarterrängbilen, även banden togs tillvara. När fordon av alla slag gick till destruktion tömdes de på alla tillbehör.

Destruktion, främst ammunitions-destruktion var mitt område. De stora destruktionerna var alltid centralt upphandlade och då rörde det sig oftast om farlig materiel. Professionalismen kom efterhand. Under min tid som avvecklare i MFD SMÅ skulle ett antal k-pist m/45 destrueras. Vapen, mest revolverar, pistoler och k-pistar hade fragmenterats vid olika avfallsanläggningar

och resultaten var inte till belåtenhet. Vissa delar i en k-pist var hårdare än andra och de förstördes inte tillräckligt, pistoler var små och kunde passera utan lyckat resultat, fragmentering var inte tillförlitligt.

Nu skulle på prov ett antal k-pistar smältas vid ett lokalt småländskt smältverk. Vapnen som var kompletta packades med spännband i buntar om 40. Den aktuella dagen gick färden till smältverket och buntar började släppas ner i smältugnen, så långt väl. Smältverket var anpassat för ren metall och reningsanläggningen var dimensionerad efter det. En stund in i processen blev växeln på smältverket nerringad av oroliga ordsbor eftersom svart rök formligen sprutade ut ur skorstenarna. Inga fler buntar släpptes ner i smältugnen. Den stora rökutvecklingen orsakades av att vapnen var rikligt insmorda med vapenfett och att gummiskyddet på kolven smälte. Resterande buntar återsändes till förrådet.

Ammunition och sprängmedel sändes för destruktion till företag både inom och utom landet, ett krav var att sprängmedlet inte fick återanvändas för ammunitionstillverkning. Gemensamt för artillerigranater och sjöminor var att granat/minkroppen värmdes upp i vattenbad, då blev trotylen flytande och rann ut. Vid företagsbesök fick vi se det demilitariserade sprängmedlet packade i 25 kilos kartonger, det var flegmatiserat och påminde om mandelflarn. Det demilitariserade sprängmedlet skulle användas i gruvor, bl. a i Brasilien. Sprängdegen skickades per lastbil utomlands och bevakning medföljde från Sverige, varje lastbil lastades med 18 ton och det blev många turer. Flygvapnets raketer

destruerades i Tyskland, de brändes i slutna cylindrar, väl övervakade med kameror. Det enda sprängmedel som destruerades genom sprängning, vad jag vet, var burkladdningar. Burkarna innehöll nitrolit de var illa medfarna av rost och läckte paraffin, om det fanns efterfrågan från brukare vet jag inte men det beslöts att sprängning skulle ske. Sprängningen genomfördes på ett skjutfält i Norrland.

Jag skrev tidigare att professionalismen kom efterhand, men än var vi inte fullärda.

Överföringarna till de baltiska staterna av Ak 4:or var genomförd men det var fortfarande ett stort överskott i hela landet med vapen av sämre kvalitet. Beslut togs om smältning av dessa vapen, miloförråden hänvisades efter centrala upphandlingar till olika smältverk. För milo Syd hänvisades vi till ett smältverk i mellersta Sverige. Vapnen togs från ett centralförråd och Kronfrakt svarade för transporten till smältverket, eskorterade av militärpolis. Liksom tidigare buntades vapnen i buntar om 40 och de transporterades i pall med pallkrage.

Allt skedde under noggrann kontroll. Detta smältverk hade en reningsanläggning som skulle fånga in utsläppen från vapenfettet. Påfyllningen i smältugnarna gick enligt plan, de tidigare vapnen skulle i flytande form ledas in i gjuteriet och förvandlas till bromscylindrar.

Larmet går!

Överhettning i evakueringsrören! Påfyllningen stoppas. Brandkåren larmas! Ingen brand. Faran över!

Vapnen klara för att gå till smältning, antalet var över 1000 stycken.

Efter avlastning startade påfyllningen i smältugnarna, ingen personal kom i kontakt med vapnen, man använde en hissanordning med magnet.

En liten del av vapnen hade smält och övertron på reningskapaciteten och att plastdetaljerna skulle förintas var en felbedömning. På vapnet var ju en betydande mängd plast på kolv, underbeslag och handtag. Som jag uppfattade det var det lättflyktiga plastdelar som följde med avgaserna och överhettade evakueringsrören.

Det hade kunnat sluta med att destruktionsanläggningen destruerats.

Problemet var ett faktum, skulle transporten gå tillbaka till centralförrådet, eller?

Ett känt talesätt: Nu var goda råd dyra. Transportchefen och den kvinnliga lastbilsföraren med biträde av en militärpolis startade det mödosamma arbetet att ta bort kolv och handtag, tre sprintar per vapen. Underbeslaget fick sitta kvar trots att där fanns plast, det var den vitala delen på vapnet men hade lite plast. Efter flera timmar och ömmande fingrar var destruktionsen klar och anläggningen var intakt. Till denna anläggning återkom vi inte heller.

Det blev många misstag/ felbedömningar begångna i avvecklingens inledning då främst beroende på okunskap. Ett sådant var destruktionsen av maskeringsnät av tyg, näten visade sig innehålla arsenik. Här krävdes en särskild förbränningsanläggning. Överskottet av termosglas blev också en överraskning, glaset visade sig innehålla kvicksilver och fick omhändertas på annat sätt än att förpassas till soptippen. En destruktionsen som

I början av processen, när det gick enligt plan.

jag var inblandad i var 155 mm granaterna till artilleripjäsen 15,5 Haub F. I milo Syd ingick 24 pjäser i två fördelningshaubits-bataljoner. På miloverkstaden i N Åsum renoverades och modifierades dessa pjäser så sent som i början av 1990-talet. Avvecklingsbeslut av dessa pjäser togs inte långt därefter och år 2000 destruerades pjäserna vid miloverkstaden i Revingehed. Ammunitionen blev då också ett överskott och en central upphandling om destruktionsen gjordes. Jag stödde ansvarig i Karlstad och gjorde en leveransplan till utlandet av dessa 250 000, drygt 40 kilo tunga granaterna. Under lång tid skickades 2 till 3 lastbilar varje vecka till destruktionsanläggningen.

Byggnadsbeståndet och övnings- och skjutfälten gick samma öde till mötes med överlåtelse och försäljning. Många kaserner blev sålda till privata aktörer och ombyggda till bostadsrätter, så var fallet bland annat i Karlstad, Hässleholm och Kristianstad. Högskolor och universitet har övertagit kaserner bland annat i Kristianstad, Skövde, Gävle, Uppsala och säkert på fler platser. I Växjö blev det flyktingförläggning i samband med kriget på Balkan. Om några kasernbyggnader har rivits på senare år vet jag inte, men efter 1925-års försvarsbeslut blev en kasern i Vänersborg och tre vid infanteriregementet i Jönköping rivna. Vid samma Försvarsbeslut överläts några kaserner till att bli sjukhem och sjukhus, som i Lund och Vänersborg.

Beslutet om nedläggning av P6/Fo 14 togs av riksdagen 1992-06-03. Hur avvecklingen av byggnadsbeståndet skulle ske framgick

inte av beslutet. I mars 1993 fattade regeringen beslut om hur byggnadsbeståndet skulle hanteras. Efter diverse statliga mellanhänder skulle Byggnadsstyrelsen överlämna de delar som var lämpliga för högskoleändamål till Akademiska hus AB. Ombyggnadskostnaden av kasernerna till Högskola kostade 150 miljoner kronor, ytan var ca 32 000 m².

Övriga av regementets byggnader skulle överlämnas till Fortifikationsverket (FortV).

För dessa delar av regementets byggnader och mark fanns inga andra intressenter än Kristianstad kommun. Marken omfattade 590 ha och 36 500 m² byggnader. Efter förhandlingar blev köpeskillingen 15 miljoner kronor. Fördelningen för byggnader och mark var 12 respektive 3 miljoner kronor. Området innefattade även mark som kommunen tidigare hade skänkt till försvaret, ingen klausul fanns i det ursprungliga kontraktet om återlämnande av marken.

Avslutningsvis lite om personalavvecklingen. Äldre personal med fullmakt hade redan på tidigt 1990-tal fått möjligheter till förtida pension genom olika "ekonomiska paket". Det första jag minns var RYA, Rådet för Yrkesofficiäres ändrade Anställningsförhållanden. I ÖB 93 fanns ett uttalat behov av att minska antalet yrkesofficiärer med 1 655 personer. Eftersom yrkesofficiärer med fullmakt inte kunde sägas upp, behövdes ytterligare stimulans för frivillig avgång. Efter nästa nedskärning kom ROY, Rådet för Officerares Yrkesväxling, därpå följde PA 93, Pensions Avtal 93. Villkoren blev än förmånligare vad tiden led. Huvuddelen av de erbjudna officerarna

accepterade villkoren och tog pension i förtid. Jag gick i pension enligt PA 93, 2007-12-30, vilket var sista dagen för avtalet.

Många av de yngre som saknade fullmakt blev uppsagda. Omfattande insatser gjordes för att underlätta för militärer och civilanställda till fortsatta anställningar på annan ort, eller hjälp till nytt arbete.

Nu går tankarna åter till klädhandlaren i Kristianstad sista bud:

”Allt skall bort”.

Som en efterliknare till 1936-års försvarsbeslut korttidsanställdes 2021 en pensionerad löjtnant nyss fyllda 70 år som motorinstruktör vid ett förband i Skåne

Från Norringarna, via Mälardalen, till Norrbotten

Norringar,

jag ombads att skriva några rader om hur det började, vad som hände sedan och vart jag tog vägen när Norra skånska regementet upplöstes för 30 år sedan. Jag måste medge att det känns konstigt att på detta vis sammanfatta vad jag ägnat mig åt från 1985 och fram till idag med bara två och ett halvt år till möjlig pension.

Norska Finnmarken, mars 2024

Slutligen får jag kontakt med chefen för den svensk-finska divisionen, den finländske generalmajoren Jukka Jokinen. Divisionen består av en finsk bataljonsstridsgrupp, en svensk reducerad brigad, svenska, brittiska och finska underrättelseförband, finskt raketartilleri, finskt divisionsunderhåll, finskt luftvärn och en finsk-svensk divisionsstab. Själv är jag chef för den svenska reducerade brigaden och vi befinner oss alla norr om polcirkeln längs väg E 45 mellan Taivalkoski i Finland och Kautokeino i Norge. Vädret är milt, knappt 10 grader kallt, utom senaste natten där temperaturen kröp ner mot -25, men med fantastiskt norrsken.

” Sir, I believe I can handle most threats within “division close”, or more exactly within reach of my howitzers. But my biggest concern is enemy rocket artillery in “division deep”. If division long range fires can’t destroy, defeat or at least suppress them I cannot continue, and my brigade cannot survive on road E45.”

Vi är i slutet av övningen Nordic Response och Sverige har bara varit medlem i Nato några dagar men det finsk-svenska samarbetet är äldre. För Norrbottensbrigaden och Norra militärregionen har samarbetet pågått sedan minst 2019. Vi och våra finska systemer och bröder har rekognoscerat och planerat gemensamma uppgifter i finska Lappland och dessutom övat tillsammans sedan dess. I stället för att ta upp försvaret vid gränsälven mellan Sverige och Finland ska vi tillsammans möta ett eventuellt ryskt anfall, betydligt längre österut. Nu, i mars 2024, är vi och Finland en del av Natos avskräckning och försvar på Nordkalotten. Jag funderar på hur mina tidigare brigadchefer skulle bedömt situationen och så tänker jag på hur jag hamnade här, 2 000 km från Skåne.

Från vänster: Chefen för "Brigade Nord" brigadgeneral Terje Bruøygard, chefen för Finsk/svenska divisionen generalmajor Jukka Jokinen (till vardags Finlands arméstabschef), chefen för Norska divisionen, tillika Norges arméchef generalmajor Lars Lervik, chefen för Norrbottensbrigaden överste Gustaf Dufberg.

Början på karriären

Klockan är runt halv elva den 3 juni 1985 när jag släpps in genom grinden på P 6. Jag följer snitslarna till höger, in i den gula kasernbyggnaden med en svart häst på skylten och upp till andra våningen.

Vpl 660122 DUFBERG juni 1985.

Direkt innanför svängdörrarna i korridoren sitter en förvånansvärt skäggig och långhårig officer med pigga, lite plirande, ögon som hälsar mig välkommen och kontrollerar att jag är jag. Det visade sig senare att detta var en löjtnant med stor truppcharm, rävar bakom båda öronen och djupa kunskaper i allt som rörde stridsvagnstjänst. Det var mer än en gång som Anders Lekander fyllde andras väskor med övre pendelarmsanslag och annat järnskrot som vi intet ont anande släpade hem. Jag vill minnas, men kan ha fel, att Anders (utbildningsåret 88/89) skapade plu-

tonens valspråk *"La koko estas mastro de sia starakoamaso"*. Detta var före Google Translate så ingen av oss förstod vad det betydde tills att Anders en dag avslöjade att det var esperanto och betydde *"Tuppen är herre på sin gödselstack"*. Ganska typiskt Anders.

Efter inryckningen följde en helt normal grundutbildning på 1980-talet. Sånär i efterhand förstår jag att allt följde ett väl inövat system med grundläggande soldatutbildning, befattningsutbildning, stridsskjutningar och förbandsövningar. Vi som KB/PB-värnpliktiga fostrades av kapten Karl-Åke Jönsson som var den krigsplacerade chefen för det stridsvagnskompani som efter grundutbildningen skulle ingå i den fristående mekaniserade bataljonen. Totalt grundutbildades 1 ½ stridsvagnskompani om 18 besättningar. En mäktig syn, framför allt jämfört med senare tider halvkompanier.

Utbildningsplutonchefen, kapten Dick S Nilsson, hade vi inledningsvis lite svårt att förstå men det vände snabbt. Redan innan jul var han både omtyckt och aktad. Det var en glädje varje morgon när han kom ut i korridoren med ylletrojans ärmarna uppvikta halvvägs över uniformsjackans ärmarna, stora oljiga arbetshandskar på händerna och pälsmössan på svaj. Ställföreträdande plutonchef var kaptenen Bengt Heinmert, också han en duglig officer med stora kunskaper. Varje år fick Bengt lida för en gammal incident på Rinkabyfältet. Förlåt Bengt att jag påminner alla initierade om fastkörningen i *"Heinmerts håla"* i Stora grusgropen.

Plutonen hade dessutom två löjtnanter; Göran Flyckt, som fick ersätta kompaniadjutanten Nicke Knutson under dennes sjukskrivning och Lasse "Raggarn" Svensson. När Lasse truppförde som plutonchef tyckte vi att han hade vissa likheter med karaktären Oddball (Donald Sutherland) i stridsvagnsfilmerna Kelly's Heroes. Kapten Tony Stigsson drillade oss stridsvagnschefer i eldkommandon och major Pelle Ekelund förlät mig för att jag krökte en ytterkulspruta m/39 som fastnade i ett träd Hallingagårdsskogen eller om det var i T-dungen. Felet var mitt och hädanefter losskopplade jag alltid observationshuven när vi körde in bland träd.

Att jag valde att stanna i Försvarsmakten är tack vare de nämnda och andra dugliga officerare vid Rönneberga kompani och P 6. Tack!

Under officersutbildningen vid PS i Skövde var jag en typisk medelmåtta och mitt praktikår vid stridsvagnskompaniet blev inte som tänkt. I mitt tjänstgöringsomdöme från maj 1988 står det bland annat: *"Behöver mer erfarenhet och rutin. Har försatt sig i onödiga situationer"* och *"Bedöms fn ej lämplig för vidare utbildning utan behöver ytterligare trupptjänst"*. Det värsta med omdömet var att det vara alldeles korrekt och felet var mitt. Jag var ung, oerfaren och hetsig. Men avslutningen på utbildningsåret 87/88 gick i alla fall i dur med GKÖ/KFÖ som plutonchef.

Kompanichefen Lars-Erik "Ho Che Ming" Svensson och övriga officerare vid 15.stridsvagnskompaniet tog väl hand om mig som yngst i befälslaget. Mobilisering i Arkelstorp och sedan marsch till både Rinkaby och Ravlunda för övningar. Sommaren 1988 valde dessvärre kompanichefens son, tillika min kurskamrat Mats, att ända sitt liv. Under åren besökte jag Mats grav när jag passerade förbi Kristianstadtrakten men det tog mig 30 år innan jag ringde Lars-Erik och en tid därefter besökte jag honom och Mats mor. Ett väldigt kärt återseende.

Kapten Rune Hansson var ansvarig för att handleda och utveckla oss unga befäl och han var också inblandad i frivilligverksamheten. För att dryga ut fänrikslönen erbjöds möjlighet, att mot timersättning, utbilda och träna hemvärnsförband. Oftast var det enklare eld-exercis med farbröder nästan tre gånger min egen ålder. Vid något tillfälle var det spräng-tjänst. Laddningsberäkningar och dubbla tändställena under kapten Kjell-Åke Jönssons vakande öga. Jag kan ännu höra kapten Hanssons ord *"Gustaf, utbilda med hjärnan men gärna med hjärtat"*. Tack Rune, det har jag försökt att leva efter.

Ett extra år på trupp innan Karlberg var precis vad jag behövde och det året innebar att jag redan som andraårsfänrik var fredsplutonchef. Dessutom fick jag genomföra GKÖ/KFÖ (GRIPEN 1990) som ställföreträdande stridsvagnskompanichef. Kompanichefen, kapten Anders Magnusson, förklarade med glimten i ögat, att han som chef, och kapten, skulle leda allt det roliga (strid) och jag skulle svara för det tråkiga (vård, förläggning och marsch). Arbetsfördelningen blev i verkligheten inte så utan styrdes snarare av aktuellt stridsvärde.

Kompanikvartermästaren var den mycket pragmatiska och praktiska löjtnanten Lasse "Smörjarn" Andersson. En morgon vid bataljonsövning 1 meddelade han *"Jag var hemma i natt för jag behövde byta växellåda på gummans bil. Dessutom får hon klara sig utan kökslampa för den har jag tagit med så vi kan få ljus i stabstältet."*

Han lärde mig, utöver allt det förväntade, även hur man med en spetsig penna enkelt kunde ändra ett handskrivet kvitto för "ÖL" till "Ö.Livs" (övrigt livsmedel). Brottet får ses som preskriberat efter dryga 35 år men tack för god öl och Kvällsposten i radioterängbilens baksäte.

Utlandstjänst

Redan som fänrik sökte jag utlandstjänst men fick regementets tydliga *"NEJ, vi skickar inga fänrikar"*. Jag sökte så fort jag var befordrad till löjtnant men då blev personalchefens besked *"NEJ, du ska till Skövde så jag slänger din ansökan"*.

Att placeras som stridsvagnsinstruktör på 9.komp vid PS var inte så illa. Det aktuella året (91/92) utbildade Norringarna någon slags lokalförsvarsförband med fem månaders utbildningslängd. En ren budgetåtgärd i en allt kärvare försvarsekonomi där antalet värnpliktiga skulle hållas uppe. Året efter (92/93) fick jag gå kaptenskursen som en av två P 6-elever. För egen del var jag klar för att gå vidare till Södermanlands regemente P 10 i Strängnäs. Vi skulle varit fler P 6-elever men de av oss som inte hade klart med nytt förband bereddes inte plats.

Det tog ytterligare några ansökningar, inklusive ett *korrigering och utvecklande samtal* med brigadchefen överste Lars Bergström i Strängnäs för att jag hade gått bakom ryggen på honom. Bakgrunden var att översten hade sagt nej till utlandstjänst eftersom jag behövdes hemma på stridsvagnskompaniet. Jag blev då tillfrågad av stabschefen på den aktuella kontingenten om jag ville att han, trots brigadchefens nej skulle försöka få med mig. Det tyckte jag var en bra idé men uppenbarligen helt fel vilket jag idag har full förståelse för.

Slutligen kom jag iväg till min första utlandstjänstgöring i Bosnien-Hercegovina sommaren 1998. En odramatisk stabiliseringsinsats (BA 10) tack vare en kraftfull Nato-närvaro.

Andra utlandstjänsten behövde jag inte tjata om. Istället kom arméstabschefen in på mitt rum på Högkvarteret, stängde dörren och sa: *"Generalen och jag har en plan, du är en del av planen. Vi vill att du åker till Afghanistan som chef för OMLT Kandak"*. Uppdraget var

inte riskfritt men jag förväntades att tacka ja. Befattningen innebar att jag skulle leda en ca 35-mannastyrka med uppgift att mentorera (handleda) en afghansk skyttebataljon under ett halvt år. Vi skulle även stödja med samverkan mellan ISAF (International Security Assistance Force - den NATO-ledda insatsen i Afghanistan) och ANA (Afghan National Army - afghanska armén). Personligen skulle jag, utöver att vara svensk chef, handleda den afghanske bataljonschefen.

Min fru var inte överförtjust men vi insåg båda att detta var innebörden av mitt yrkesval och hon gav mig sitt fulla stöd. Att lämna hustru, två styvbarn och vår son (då 17, 14 och 5 år gamla) var dock allt annat än glädjefullt. Insatsen i Afghanistan (dec 2010-jun 2011) innehöll sin beskärda del av dramatik, glädje och kulturella missförstånd med våra vänner i ANA. Vi levde bokstavligen tillsammans med afghanska armen på den tillfälliga förläggningen utanför Shebergan och följde dem under operationer. Den långsiktiga planen var att ANA och ANP (Afghan National Police - afghanska polisen) själva skulle kunna hävda territoriet och upprätthålla lag och ordning. Idag vet vi hur det gick. Centralmakten i Kabul, beroende av utländskt stöd som den var, kollapsade och Afghanistan föll tillbaka till den medeltida stat som den tidigare varit. Trots misslyckandet bär jag med mig minnesbilder av tonårsflickor med skolböcker (utan burka) på väg till skolan, pojkar i nedre tonåren som valde att lägga ner vapnen för att ingå i avvärpningsprocessen och små magra pojkar vars händer kändes som träbitar. Alla jämnåriga med barnen där hemma.

Den tredje utlandsinsatsen startade med ett telefonsamtal från Högkvarteret: *"Så bra att vi fick tag i dig. Du ska åka till Mali som ställföreträdande chef för ASIFU (All Source Information Fusion Unit - FN:s underrättelseförband) i MINUSMA (FN-insatsen i Mali). Vi kan konstatera att du är kompetent, lämplig och villig."* Villigheten bestod i att jag dels hade accepterat de ändrade anställningsvillkoren, som innefattade utlandstjänstgöringsskyldighet, dels var planerad att stå i beredskap med NBG 15 (den Nordiska EU-stridsgruppen) under första halvåret 2015. Även nu fick jag familjens stöd och för det är jag dem evigt tacksamma. Denna gång skulle jag vara ställföreträdare till en nederländsk överste. I ASIFU ingick: a) det svenska underrättelseförbandet i Timbuktu; b) det nederländska underrättelsekompaniet i Gao; och c) den multinationella staben och analysfunktionen på flygplatsen i Bamako. Förbandet lydde direkt under Force Commander och skulle förse honom och hans stab samt SRSG (FN generalsekreterarens särskilde sändebud) med underrättelser. Vår viktigaste produkt var kvartalsprognosen som skulle täcka bland annat politiska, militära, ekonomiska, sociala och infrastrukturella aspekter. ASIFU använde sig av en mängd olika inhämtningsdiscipliner som bildunderrättelser, klassisk truppspaning, personbaserad inhämtning, öppna källor, signalunderrättelser och samverkan med andra aktörer. Vid ett tillfälle var jag med i ett möte som handlade om att rädda de kvarvarande västafrikanska skogselefanterna. Elefanterna var inte vårt primära intresse men väl smuggelvägarna för elfenben, övertygade som vi var att samma

smuggelrutter användes för andra varor och för människor. Dessvärre var hela mötet på franska så jag fick sitta tyst och vänta på en engelsk sammanfattning i slutet.

Under insatsen mottog vi flera högnivåbesök men bara två fyrstjärniga generaler, den nederländska kungen och Sveriges dåvarande ÖB Sverker Göranson.

Efter Norra skånska regementet

När P 6 upplöstes var jag redan klar för P 10 så jag tömde kylskåpet och kastade blommorna och flyttade. Vid P 10 fortsatte jag huvudsakligen i stridsvagnstjänst och efter majorsutbildningen (99/00) var jag chef för Oppunda stridsvagnskompani de två sista åren innan P 10 förlorade stridsvagnsutbildningen.

Efter befordran till överstelöjtnant har jag utöver två utlandstjänster haft några olika befattningar. Bland annat har jag varit chef för 13.telekrigbataljonen (vid LedR), haft olika stabsbefattningar och varit ställföreträdande chef för Livgardet. I april 2021 beforderades jag till överste och placerades som chef för Swedint (Försvarmaktens internationella centrum).

Swedint har sina rötter i FN-skolan (Ing 1 i Almnäs). Ursprungligen utbildade och tränade Swedint svensk personal för FN insatser. Gradvis, med start under Natos balkaninsatser, har kursutbudet förändrats. FN-kurserna finns fortfarande kvar, men viktiga Nato-kurser har tillkommit och utgör en betydande del av den nya profilen. Med nya kurser som NLTPC (NATO Land Tactical Planning

Course – planering på armékårsnivå) och JSC (Joint Synchronization Course – från operationsplan till operationsorder) är det mer fokus på krigföring och mindre på freds- och stabiliseringsoperationer. De nämnda kurserna är i princip unika i Nato och sedan två år är intresset mycket stort från övriga alliansmedlemmar då alla står inför utmaningen att åter bygga förmåga för att avskräcka och försvara det gemensamma mot ett aggressivt och oberäkneligt Ryssland.

Efter ett och ett halvt år fick jag ett telefonsamtal från dåvarande arméchefen generalmajor Carl L.E. Engelbrektsson som ville placera mig som chef för Norrbottenbrigaden. Jag tillträdde befattningen i februari 2023 och förordnandet var på tre år. Att återvända hem till pansartrupperna var mycket inspirerande, men terrängen och vädret var annorlunda än på Rinkaby övningsfält. Skog, kalhyggen, lågfjäll, myrar, bäckar, mygg, älvar,

sjöar, renar, snö och tjäle och tjällossning. Vi övade i Norrbotten, i Finska Lappland och i nordligaste Norge.

Men redan efter nio månader fick jag ett nytt telefonsamtal, denna gång från den nya arméchefen generalmajor Jonny Lindfors som ville ha mig som chef för Livgardet. Därför blev det bara 13 månader på Nordkalotten innan jag återvände till Livgardet. Meningen är att detta är min sista befattning innan (möjlig) pension.

Om Livgardet och framtiden

Livgardet är Försvarmaktens äldsta, och troligen det mest diversifierade, förband. I GRO (grundorganisationen) är jag regements- och garnisonschef. Jag har elva enheter under mitt befäl: regementsstab, Livbataljon, 1.militärpolisbataljon, 13.säkerhetsbataljon, 1.infanteribrigaden (de delar som Livgardet ansvarar för), Swedint med NCGM, Försvarmusiken (med tre kårer: Stockholm, Solna och Karlskrona), Försvarmaktens militärpolis enhet, Utbildningsenheten, Logistikenheten (på fem platser: Kungsängen, Falun, Stockholm, Karlberg, Gävle) samt Försvarshälsan (på tre platser: Kungsängen, Stockholm, Karlberg). I KRO (krigsorganisationen) är jag militärbaschef. Totalt har Livgardet ca 1600 heltidsanställda (yrkesofficerare, gruppbefäl, soldater och civila) samt ca 1 000 tidvis tjänstgörande (reservofficerare, gruppbefäl och soldater). Årligen utbildar Livgardet bara ca 500 värnpliktiga men förväntan är att antalet ska öka under de närmsta åren.

Likt före Berlinmurens fall och Sovjetunio-

nens upplösning lever vi åter i ett kallt krig. Ryssland har med all tydlighet visat sin ambition att med våld mot självständiga stater, och i strid med internationell rätt, vända utvecklingen i sitt närområde. Medan Ukrainas släss för sin överlevnad har vi i väst fått tid att rusta. Om Ukraina skulle falla kommer Rysslands aptit öka. Om Ukraina lyckas stå emot kommer den ryska revanschismen öka. Kriget i Ukraina ger oss ständigt nya insikter om medlens, metodernas och viljans samverkan och betydelse. Dessa insikter måste vi (Sverige/Nato) ta till oss när vi rustar för att avskräcka Ryssland eller för att i värsta fall försvara oss om avskräckningen misslyckas.

Exempelvis måste upprustningen omfatta både offensiv användning av, och skydd mot, obemannade vapenbärare på marken, i luften och till sjöss. Vår förmåga till långräckviddig bekämpning måste utvecklas som jag beskrev från övningen i Norska Finnmarken, men även på större djup. Samtidigt måste nuvarande, och i vissa stycken föråldrade, stridsfordon, artilleri, luftvärn, hjulfordon, eldhandvapen, pansarvärnsvapen etc. omsättas. Sammantaget är utmaningarna omfattande och kommer kräva nationella ansträngningar. Med dessa ord avslutar jag min rapport om hur det började och vad som hände sedan och vart jag tog vägen. Att få avsluta karriären som förbandschef är en stor ÄRA. Jag känner plikt och SKYLDIGHET att gör mitt yttersta och är alltjämt fylld av VILJA.

Gustaf Dufberg, överste och Norring

39. Nordiska kamratföreningsmötet i Skive i Danmark

Det 39. Nordiska kamratföreningsmötet gick av stapeln 11 – 15 juni i Skive på Jylland. Vi var drygt 125 deltagare och hade det danska ingenjörregementet som bas. För första gången genomfördes det nordiska mötet med alla deltagarna som medlemmar i NATO vilket kändes lite speciellt. I år hade vi även en ”kändis” med oss. Journalisten Stefan Borg, med tre missioner i bagaget, som tidigare har jobbat för Aftonbladet, Expressen och TV4. Nu, som pensionär, är han aktiv inom både Hemvärnet och PSYOPS-förbundet.

Tillresan skedde på tisdagen via Göteborg och färjan till Fredrikshamn och bussen var framme på regementet vid 21.30-tiden på kvällen. Efter inkvarteringen på fyrmannalogement hann vi med lite ”förbrödring” innan det var läggdags.

Det var en försiktig start på onsdagen då de finska och danska kontingenterna anlände först under förmiddagen. Den officiella öppningsceremonin genomfördes efter lunch med musikkår och flagg-hissning samt kransnedläggning på paradplatsen.

Öppningsceremonin på Paradplatsen.

Efter ceremonin åkte vi in till Skive och ställde upp för att med musikkåren i täten marschera genom staden till teatern där Borgmästaren hade en mottagning för oss.

Marschen i Skive till Borgmästarens mottagning.

Efter kvällsmaten var det öppet på Sergeantmässen.

På torsdagen blev vi informerade av Ingenjörregementet om deras verksamhet och materiel. Detta inkluderade mycket om det nordiska samarbetet inom EU och inte minst det nya NATO-samarbetet. En pensionerad amiral vidgade vyerna ytterligare och gav några fler perspektiv på utvecklingen under de senare åren. Hela eftermiddagen ägnades åt materieförevisningar med minröjningsutrustning inkl minröjningsroboten ”Rullemarie”, broläggare och annan ingenjörsmateriel

Stefan Borg provsitter broläggaren.

Sist, men inte minst, ett besök på deras Pionjärmuseum. Kvällen avslutades givetvis på Sergeantmässen.

Fredagen inleddes som vanligt med flagghissning. Men denna dag med tillägget att vi hurrade för vår medlem Hans Jochen Seifert som passade på att fylla 86 år! Dagen var vikt åt ett besök på Karup Flygbas. Vi började på Gedhusmuseet och sedan Hundskolan. På skolan tränas huvudsakligen schäfer och malinois (Belgisk vallhund) och vi fick se några olika träningsmoment med hundarna.

Träningsmoment med en malinois.

På eftermiddagen var det en rundtur på basen. Först en helikopteruppvisning med nedfirning av personal och sedan en förevisning av en S 35 Draken med uppstart av motorn. Vi passerade förbi

”Bunker 1137” som är en StrilC som byggdes redan 1942 - 1943 av tyskarna för att leda luftförsvaret av hela Danmark. Bunkern är 62,3 m lång, 48,9 m bred och 16,7 m hög med upp till 3,5 m tjocka betongväggar. Totalt gick det åt 6 000 000 säckar betong för att blanda de 39 000 m³ cement som krävdes. Då den byggdes fanns det inga bomber som rädde på den. Efter kriget övervägde britterna att spränga bunkern. Men efter ett par provsprängningar och lite nya beräkningar kom de fram till att de mängder av sprängmedel som skulle behövas samtidigt skulle blåsa ut alla fönster i Herning och Viborg, dvs inom en radie av 2 – 2,5 mil! Danskarna fortsatte sedan att använda den och som kuriosas kan jag nämna att det redan under tidigt 70-tal fanns en direktlinje till bl.a. vår StrilC i Hästveda i Skåne där det bara var att lyfta luren. På Gedhusmuseet fanns det även en modell av bunkern som gick att öppna våning för våning

Kanslichefen på SMKR, Gunnar Persson, berättar om Bunker 1137.

Fredagen avslutades med en stor festmiddag som även innehöll utdelning av olika hedersstecken till därtill förtjänta. Här kan nämnas Hugo Nystrand, Wendisterna som fick SMKR medalj i guld och Fredrik Wiebe, Ledningsregementets Kamratförening som hedrades med en finsk medalj. Efter middagen fortsatte

"Förbrödring" på Sergeantmässen.

kvällen via Sergeantmässen till sent på natten (02.30-tiden) på ett logement.

Fortsatt "Förbrödring" på ett logement.

Finnarnas buss lämnade vid 03.30 för deras tidiga hemresa.

Vår hemresa skedde sedan på lördagen. Det 40. Nordiska kamratföreningsmötet är tänkt att genomföras i Sverige och med Eksjö som huvudort i juni 2026. Jag kan varmt rekommendera dessa sammankomster efter nu deltagit i två.

Jag och SMKR Ordförande Anders Emanuelson utanför Gedhusmuseet.

Vid pennan
Jerker Westdahl

Vi som gjorde värnplikten 1974 på Livkompaniet.

Den 5 aug 1974 ryckte 21 förväntansfulla unga män in i lumpen vid Livkompaniet på P6. Gruppchefsskola 1 som plutonen benämndes. Avsikten med utbildningen var att kunna anställas inom försvaret efter genomförd grundutbildning. 12 av dessa valde att stanna inom armén som anställda medan övriga 9 valde civila yrken och karriärer. Idag är alla spridda från Stockholm i norr till Österlen i söder.

Den 3 augusti, 50 år efter inryckningen, genomfördes en tredje återträff. Den första genomfördes efter 30 år och den andra efter 45 år. Samtliga träffar har genomförts i Kristianstad.

Årets träff genomfördes på Mässen i Stora Kronohuset. Tyvärr har två kamrater avlidit under de 50 år som passerat och två kunde inte närvara. Dessvärre har även den avhållne plutonchefen Lennart Johansson avlidit. Vid återträffen deltog även några

av de instruktörer som tjänstgjorde under utbildningsåret, nämligen Clas-Göran Månsson, Håkan Birger och Bo Olsson.

Samtliga deltagare har idag passerat 65 i ålder, äldst är plutonchefsställföreträdare Roland Persson som har nått 80 år. Trots en medelålder strax under 70 år visade det sig att flera fortfarande arbetar lite då och då och några har fortfarande små militära uppdrag. Således kan konstateras att hälsan är god trots åldern.

Träff nr 3 genomfördes med i stort sett samma program som gången innan, det vill säga en minnenas afton, bildvisning och middag med avec samt prat in på småtimmarna. Kvällens kulturinslag var ett föredrag av Peter Ranvert om kasernerna och de hundra år som förflutit sedan de invigdes.

Därmed kan man fastställa att det är en god sammanhållning och stor uppslutning där samtliga efterfrågar en ny träff om några år. Kamratandan är god.

Tredje återträffen 2024-08-03

Främre raden: Mikael Norman, Jerry Eklund, Bo Olsson, Håkan Birger, Arne Berntsson, Torbjörn Arvidsson, Karl-Erik Nilsson.

Andra raden: Clas-Göran Månsson, Roland Persson, Ulf Nilsson, Mats Ström, Jonny Nilsson, Mats-Erik Nilsson, Lennart Winroth.

Tredje raden: Bo Thygesson, Bertil Hansson, Kjell Wängelin, Martin Lovén (skribent).

Bakre raden: Bo Jönsson, Ulf Hylén, Mats Malmberg.

En bild berättar

Utryckningsdagen från 10 kompaniet I 6, 1960-03-19, i folkmun:

Militär Utryckning Civila Kläder: **MUCK!!!**

Platsen är öster om kasernhus II B, det som de flesta av oss känner igen som befälsparkeringen.

Bilen från Kristianstads län är en Ford Taunus och ägdes av målarmästare N. Svensson i Åhus. Bilen är rikligt dekorerad med den stora dagens händelse: ATOM MUCK, SALUT MUCK, SOLIS - BASSE, FARVÅL I 6. De för dagen nyblivna civila männen verkar nöjda med händelsen, mannen till höger i kostym med muckarkammen i bröstfickan och muckarnålen på kavajuppslaget ser lite sammanbiten ut. Han har dekorerat sin väska med "I 6 ATOM MUCK".

BILD: REGIONMUSEET/ POLYFOTOS ARKIV

Skridskobana på Norringarnas kaserngård?

Photoshop, eller konstruerat med det så omtalade AI?

Nej så är inte fallet, fotot är från 1960 och taget av den kände fotografen i Kristianstad, Karl-Erik "Kalle" Nordström, alias Polyfoto.

Platsen är framför matsalens utgång. Exeris som vanligtvis genomfördes även under vinterförhållanden fick begränsas till kaserngårdens södra delar. Som en ivrig påhejare av idrott, var initiativtagare kanske självaste regementschefen, överste Alsterlund. Att det skulle tävlas i någon form på skridskobanan var utom tvivel, belysningen möjliggjorde även kvällstävlingar.

På bortsidan syns det ena Hockeybockey målet.

BILD: REGIONMUSEET/ POLYFOTOS ARKIV

NYTT OM NORRINGAR 2025

60år		75 år	
0529	Johan Skude	0219	Inger Schmidt
0605	Stefan Berlin	0224	Thomas af Klinteberg
0621	Uno Arvidsson	0318	Per Slågerup
0625	Ola Siöström	0324	Dick Sandy Nilsson
0626	Stefan Huusko	0424	Claes Dahlqvist
0703	Lars Ekvall	0424	Jörgen Magntorp
0804	Göran Nordh	0427	Leif Nilsson
0810	Hans Lewicki	0520	Åke Salbrink
0828	Magnus Engberg	0906	Tommy Nilsson
0920	Bo-A Wendt	0916	Kaj Lodin
1015	Stefan Svensson	0926	Bertil Andersson
1031	Jörgen Nilsson	0927	Lars Johansson
		1003	Claes-Göran Månsson
		1005	Erna Jeppsson-Stridsberg
		1008	Mats Johnsson
		1024	Tord Sjunnesson
		1031	Per Persson
		1101	Tommy Höppner
		1229	Einar Strömblad
70 år		80år	
0102	Ulf Nilsson	0224	Sven-Åke Sjöqvist
0103	Anders Dybelius	0314	Erland Ros
0124	Jan Larsson	0317	Rolf Norrman
0216	Mats Nertlinge	0415	Astrid Dahlqvist
0318	Tina Thunander	0423	Lars-Erik Svensson
0413	Åke Knutsson	0429	Jan-Axel Thomelius
0502	Carl-Georg Stjärnsvärd	0507	Gunnar Persson
0517	Per-Olof Malmsten	0709	Lars-Henning Strand
0603	Kerstin Andersson	0803	Görgen Svensson
0706	Christine Nelson	0830	Gösta Karlsson
0715	Thomas Eriksson	0831	Ulf Larewall
0810	Nils-Folke Färm	0923	Olle Bengtsson
0826	Håkan Birger	0924	Jonny Persson
0917	Thomas Eriksson	1101	Hans-Erik Helgesson
0921	Arne Berntsson	1223	Jonny Oddstig
1005	Bo Jönsson		
1103	Sven Persson		
1126	Lars Tunel		
1223	Göran Larsson		

NYTT OM NORRINGAR 2025

85 år		95 år	
0313	Gert Persson	0711	Kerstin Larsson
0314	Sonja Andersson	1023	John-Erik Johansson
0406	Nils Sonesson	1119	Lisbeth Ask
0506	Margot Rosen		
0523	Erna Arhag		
0526	Börje Roos	100 år	
0604	Leif Persson	0617	Ketchen Persson
0610	Per Malmrup		
0921	Bengt Engström		
0929	Britta Hierner		
1106	Göte Ericson		
90år			
0211	Rune Hansson		
0324	Jane Nyström-Nilsson		
0419	Kerstin Gustavsson		
0605	Bo Petersson		
0722	Jan-Erik Jörgensen		
0807	Gert Nilsson		
1017	Torsten Fälemark		
1124	Bengt Andersson		

TIDNINGSFONDEN

Ännu ett år har vi glädjen att redovisa en lång lista av ädla givare. ETT STORT TACK TILL ER ALLA. Tack vare Edra bidrag har ni nu denna årsskrift i Er hand. De influtna bidragen, stora som små, redovisas här i den ordning de influtit under tiden 2023-11-01 -- 2024-10-31.

Mats Hansson Fjälkinge, Karl Gustav Engkvist Bjärnum, Hasse Björnsson Kristianstad, Sven och Birgit Almén Kalmar, Lars Erlandsson Uppsala, Hayo Hirsch Karlshamn, Lars-Erik Josefsson Bjärnum, Åke Knutsson Tollarp, C. Göran E. Olsson Kristianstad, Göran Larsson Lund, Stefan Olsson Kristianstad, Mats-Erik Nilsson Knislinge, CG Månsson Malmö, Bertil Andersson Höör, Bo Jönsson Kristianstad, Lennart Nordblad Åhus, Åke Wessberg Kristianstad, Per-Olof Malmsten Fjälkinge, Yvonne och Leif Nilsson Åhus, Jörgen Juhlin Kristianstad, Carl-Johan Nilsson Åhus, Göran Lilja Kristianstad, Elisabeth Ask Lund, Åke Rosberg Hörby, Anders Sifvertsson Åkersberga, Hayo Hirsch Karlshamn, Karl Rosenqvist Malmö, Lars Erik Widman Linköping, Jan Seebass Åhus, Göran Olsson Kristianstad, Bo Bengtsson Åhus, Bo Lönnblad Vällingby, Bo Karlsson Ljungbyhed, Anders Wilinger Blentarp, Gun Nilsson Malmö, Leif-Inge Nordström Tollarp, Tommy Andersson Veberöd, Gunnar Neymark, Kristianstad, Lars Bohman Tollarp, Rolf Olsson Hjärup, Patrik Gustafsson Skövde, Kjell Bengtsson Kristianstad, K-Å Jönsson Helsingborg, Jörgen Persson Vaxholm, Håkan Helgesson Liatorp, Lars-Erik Olofsson Vinslöv, Johan Nilsson Vinslöv, P O Hallqvist Lund, Tore Skärhed Kristianstad, Jonny Björk Blentarp, Margaretha Steen Waernulf Åhus, KE Malmberg Helsingborg, Lennart Nilsson Skövde, Lars-Erik Josefsson Bjärnum, Bengt Mohlin Tollarp, Göran Lindegårdh Solna, Leif Nilsson Fjälkinge, Leif Persson Bandhagen, Alve Svensson Kristianstad, Claes Dahlqvist Kristianstad, Ingegerd Elofsson Kristianstad, Per Wickström Lund, Christer Lundh Stockholm, Bo Hellström Koddeböke, Göran Lindegårdh Solna, Leif Dahlqvist Åhus, Hans Egelborg Falsterbo, Ronnie Åbrandt Kristianstad, Christer Berglund Uppsala, Rolf Lindén Sölvesborg, Kent och Ingalill Rosquist Sösdala, Marianne Stenberg Kristianstad, Nils Göransson Sölvesborg, Rolf Norrman Kristianstad, Kjell Gustafsson Malmö, Göran Flyckt Åhus, Karl Gustaf Karlsson Hanaskog, Lars-Olof Rubin Kristianstad, Göran Anderberg Kristianstad, Kent Helgesson Enköping, Mats Ström Hammenhög, Ola Hallberg Vellinge, Rolf Kjellman Höllviken, Ulla von Rosen Kristianstad, Kerstin Larsson Vinslöv, Barbara Westrup Åhus, Kai Lodin Halmstad, Mats Hansson Fjälkinge, Jonny Oddstig Åhus, Carl-Gustaf Thorsén Köpingsbro, Rolf Norrman Kristianstad, Peter Carlsson Balsby, Nils Göransson Sölvesborg, Bengt Heinmert Hässleholm, Ingemar Brostedt Malmö, Göran Arlefalk Östra Sönnarslöv, Lennart Nilsson Skövde, Åke Wessberg Kristianstad, Leif-Inge Nordström Tollarp, Gunilla och Jan Appelqvist Åhus, Per-Olof Malmsten Fjälkinge, Tommy Jönsson Åhus, Alf Jonasson

Hässleholm, Håkan Birger Malmö, P O Hallqvist Lund, Anders Sifvertsson Åkersberga, Tomas Eriksson Lund, Mats Erk Nilsson Knislinge, Ola Hallberg Vellinge, PO Lönnblad Vällingby, Jan-Axel Thomelius Söderköping, Hans Arne Carlsson Osby, Tommy Höppner Bromölla, Ingmar Nordström Växjö, Bo Hellström Koddeböke, Ronnie Åbrandt Kristianstad, Thore Skärhed, Bertil och Ingrid Kleberg, Rolf Nordholm Genarp, Tommy Ericsson Kristianstad, Christer Mjömark Sölvesborg, Jerker Ringström Båstad, Roland Persson Bromölla, Ingegerd Elofsson Kristianstad, Karl Rosenqvist Malmö, Gun Colliander-Magnusson Kristianstad, Lars-Henning Strand Broby, Claes Dahlqvist Kristianstad, Per-Åke Anderberg Åhus, Krister Weidenmark Visseltofta, Göran Brobeck Åhus, Mats-Olov Ström Hammenhög, Leif Almquist Enköping, Margaretha Hansson Kristianstad, Kjell Jönsson Helsingborg, KE Malmberg Helsingborg, Ernie Elofsson Vinslöv, Knut Ottosson Starfelt Ängelholm, Lars Jernryd Köpingsbro, Gunnel Malm Tollarp, Lennart Nordblad Åhus, Gunnel Bojs Kristianstad, Gunnel och Leif Hansson Kristianstad, Lennart Renbjer Spånga, Bertil Ingelsson Upplands Väsby, Rolf Kjellman Höllviken, Bo Olsson Halmstad, Lars-Henning Persson Kristianstad, Lotta och Hans Sjunnesson Kristianstad, Nils-Arne Bidsell Simrishamn, Sten Krondell Rydebäck, Sven-Erik Olsson Kristianstad, Karl Gustav Engkvist Bjärnum, Jan Jonsson Färlöv, Per Gustafsson Kristianstad, Lars-Henning Persson Kristianstad, Rolf Norrman Kristianstad, Åke Wessberg Kristianstad, Britt-Marie Larsson Hässleholm, Jerker Ringström Båstad, Lennart Nilsson Skövde, Lars Bohman Tollarp, Mats Erik Nilsson Knislinge, Tommy Åkesson Kristianstad, PeO Malmsten Fjälkinge, P-L Karlsson Visby, Gunnel Bojs Kristianstad, Håkan Klagsmark Kristianstad, Karl Rosenqvist Malmö. Sven Almén Kalmar, Göthe Nilsson Halmstad, Bo Hellström Koddeböke/Markaryd, Eva och Lennart Eriksson Kristianstad, Gunilla och Jan Appelqvist Åhus, Göran Lindegårdh Solna, Lennart Nordblad Åhus, Olle Persson Ystad, Bertil och Ingrid Kleberg Kristianstad, Claes Göran Månsson Malmö, Lars-Henning Persson Kristianstad, NN, John Erik Johansson Åhus, K E Malmberg Helsingborg, Rolf Kjellman Höllviken, Peter Carlsson Balsby, Mats Ström Hammenhög, Ingemar Nordström Växjö, Bo Hellström Koddeböke/Markaryd, Lars Erik Svensson Kristianstad, Roland Appelqvist Kristianstad, Jörgen Persson Vaxholm, Arne Berntsson Kristianstad, Rolf Lindén Sölvesborg, Börje Nilsson Kävlinge, Åke Knutsson Tollarp, Ewa och Bertil Håkanson Åhus.

Innehåll

Kamratföreningens ordförande	2
In Memoriam	5
Konungens beslut.....	6
Norringeåret som har gått	7
Stenkoll	11
Allt ska bort.....	14
Från Norringarna, via Mälardalen till Norrbotten.....	23
Nordiskt Kamratföreningsmöte i Skive, Danmark	30
GSI 1974.....	33
En bild berättar.....	34
Nytt om Norringar.....	36
Tidningsfonden.....	38
Innehåll	40